

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خداوند رحمتگر مهربان

حم ﴿۱﴾

**فولادوند:** حاء میم

**مکارم:** حم.

تَتْرِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۲﴾

**فولادوند:** وحی [نامه] ای است از جانب [خدای] رحمتگر مهربان

**مکارم:** این کتابی است که از سوی خداوند رحمن و رحیم نازل شده است.

كِتَابٌ فَصَّلَتْ آيَاتُهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۳﴾

**فولادوند:** کتابی است که آیات آن به روشنی بیان شده قرآنی است به زبان عربی برای مردمی که می‌دانند

**مکارم:** کتابی که آیاتش هر مطلبی را در جای خود بازگو کرده است، فصیح و گویا برای جمعیتی که آگاهند.

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿۴﴾

**فولادوند:** بشارتگر و هشداردهنده است و [لی] بیشتر آنان رویگردان شدند در نتیجه [چیزی را] نمی‌شنوند

**مکارم:** قرآنی که بشارت دهنده و بیم دهنده است، ولی اکثر آنان رویگردان شدند، لذا چیزی نمی‌شنوند.

وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِيْ أَكْنٰثٍ مُّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِيْ آذَانِنَا وَقْرٌ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ إِنَّنَا عَامِلُونَ

﴿۵﴾

**فولادوند:** و گفتند دل‌های ما از آنچه ما را به سوی آن می‌خوانی سخت محجوب و مهجور است و در گوش‌های ما سنگینی و میان

ما و تو پرده‌ای است پس تو کار خود را بکن ما [هم] کار خود را می‌کنیم

**مکارم:** آنها گفتند: قلب‌های ما در پوشش‌هایی قرار گرفته، و گوش‌های ما سنگین است، و میان ما و تو حجابی وجود دارد، حالا که

چنین است تو به دنبال عمل خود باش ما هم برای خود عمل می‌کنیم.

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ

﴿۶﴾

**فولادوند:** بگو من بشری چون شمایم جز اینکه به من وحی می‌شود که خدای شما خدایی یگانه است پس مستقیماً به سوی

او بشتابید و از او آمرزش بخواهید و وای بر مشرکان

**مکارم:** بگو من فقط انسانی مثل شما هستم که این حقیقت بر من وحی می‌شود که معبود شما تنها یکی است، پس تمام

توجه خویش را به او کنید، و از وی آموزش طلبید، وای بر مشرکان!

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٧﴾

**فولادوند:** همان کسانی که زکات نمی‌دهند و آنان که به آخرت ناباورند

**مکارم:** همانها که زکات را ادا نمی‌کنند، و آخرت را منکرند.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٨﴾

**فولادوند:** کسانی که ایمان آورده و کارهای شایسته کرده‌اند آنان را پاداشی بی‌پایان است

**مکارم:** اما کسانی که ایمان آوردند و اعمال صالح انجام دادند پاداشی جاودانی دارند.

قُلْ أَنتُمْ لَكُمْ تَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٩﴾

**فولادوند:** بگو آیا این شماست که واقعا به آن کسی که زمین را در دو هنگام آفرید کفر می‌ورزید و برای او همتیانی قرار می‌دهید

این است پروردگار جهانیان

**مکارم:** بگو: آیا شما به آن کسی که زمین را در دو روز آفرید کافر هستید؟ و برای او همانندهایی قائل می‌شوید؟ او پروردگار

جهانیان است.

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَارَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سِوَاءِ لِلسَّائِلِينَ ﴿١٠﴾

**فولادوند:** و در [زمین] از فراز آن [لنگراسا] کوهها نهاد و در آن خیر فراوان پدید آورد و مواد خوراکی آن را در چهار روز اندازه‌گیری کرد

[که] برای خواهندگان درست [و متناسب با نیازهایشان] است

**مکارم:** او در زمین کوههایی قرار داد، و برکاتی در آن آفرید، و مواد غذایی مختلف آن را مقدر فرمود، اینها همه در چهار روز بود،

درست به اندازه نیاز تقاضا کنندگان!

ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿١١﴾

**فولادوند:** سپس آهنگ [آفرینش] آسمان کرد و آن بخاری بود پس به آن و به زمین فرمود خواه یا ناخواه بیاید آن دو گفتند

فرمان‌پذیر آمدیم

**مکارم:** سپس اراده آفرینش آسمان فرمود در حالی که به صورت دود بود، به آن و به زمین دستور داد به وجود آید و شکل گیرد،

خواه از روی اطاعت و خواه اکراه! آنها گفتند: ما از روی طاعت می‌آئیم!

فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَى فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيْنَا السَّمَاءِ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا

ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾

**فولادوند:** پس آنها را [به صورت] هفت آسمان در دو هنگام مقرر داشت و در هر آسمانی کار [مربوط به] آن را وحی فرمود و

آسمان [این] دنیا را به چراغها آذین کردیم و [آن را نیک] نگاه داشتیم این است اندازه‌گیری آن نیرومند دانا

**مکارم:** در این هنگام آنها را به صورت هفت آسمان در دو روز آفرید، و آنچه را می‌خواست در هر آسمانی مقدر فرمود، و آسمان پائین را با چراغهای (ستارگان) زینت بخشیدیم و (با شهابها) از استراق سمع شیاطین حفظ کردیم، این است تقدیر خداوند دانا.

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾

**فولادوند:** پس اگر روی برتافتند بگو شما را از آذرخشی چون آذرخش عاد و ثمود بر حذر داشتیم

**مکارم:** اگر آنها رویگردان شوند بگو: من شما را به صاعقه‌ای همانند صاعقه عاد و ثمود تهدید می‌کنم!

إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿١٤﴾

**فولادوند:** چون فرستادگان [ما] از پیش رو و از پشت‌سرشان بر آنان آمدند [و گفتند] زنهار جز خدا را مپرسنید گفتند اگر پروردگار ما می‌خواست قطعا فرشتگانی فرومی‌فرستاد پس ما به آنچه بدان فرستاده شده‌اید کافریم

**مکارم:** در آن هنگام که رسولان آنها از پیش رو و پشت سر (و از هر سو) به سراغشان آمدند و آنها را به پرستش خدای یگانه دعوت کردند آنها گفتند: اگر پروردگار ما می‌خواست فرشتگانی نازل می‌کرد، لذا ما به آنچه شما مبعوث به آن هستید کافریم!

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾

**فولادوند:** و اما عادیان به ناحق در زمین سر برافراشتند و گفتند از ما نیرومندتر کیست آیا ندانسته‌اند که آن خدایی که خلقشان کرده خود از ایشان نیرومندتر است و در نتیجه آیات ما را انکار می‌کردند

**مکارم:** اما قوم عاد به ناحق در زمین تکبر ورزیدند، و گفتند چه کسی از ما نیرومندتر است؟ آیا آنها نمی‌دانستند خداوندی که آنها را آفریده از آنها قویتر است، آنها (به خاطر این پندار) پیوسته آیات ما را انکار می‌کردند.

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحْسَاتٍ لِنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٦﴾

**فولادوند:** پس بر آنان تندبادی توفنده در روزهای شوم فرستادیم تا در زندگی دنیا عذاب رسوایی را بدانان بچشانیم و قطعا عذاب آخرت رسواکننده‌تر است و آنان یاری نخواهند شد

**مکارم:** سرانجام تند بادی شدید و هول‌انگیز و سرد و سخت در روزهای شوم و پر غبار بر آنها فرستادیم، تا عذاب خوار کننده را در زندگی دنیا به آنها بچشانیم، و عذاب آخرت از آن هم خوار کننده تر است و (از هیچ سو) یاری نمی‌شوند.

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ

**فولادوند:** و اما ثمودیان پس آنان را راهبری کردیم و [ولی] کوردلی را بر هدایت ترجیح دادند پس به [کیفر] آنچه مرتکب می‌شدند صاعقه عذاب خفت‌آور آنان را فروگرفت

**مکارم:** اما ثمود را هدایت کردیم، ولی آنها نابینائی را بر هدایت ترجیح دادند، لذا صاعقه، آن عذاب خوار کننده، به خاطر اعمالی که انجام می‌دادند آنها را فرو گرفت.

وَنَجِّينَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿۱۸﴾

**فولادوند:** و کسانی را که ایمان آورده بودند و پروا می‌داشتند رهانیدیم

**مکارم:** و کسانی را که ایمان آوردند و تقوا را پیشه داشتند نجات بخشیدیم.

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿۱۹﴾

**فولادوند:** و [یاد کن] روزی را که دشمنان خدا به سوی آتش گردآورده و بازداشت [و دسته دسته تقسیم] می‌شوند

**مکارم:** به خاطر بیاورید روزی را که دشمنان خدا را جمع کرده به سوی دوزخ می‌برند، و صفوف پیشین را نگه می‌دارند تا صفهای بعد به آنها ملحق بشوند!

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۲۰﴾

**فولادوند:** تا چون بدان رسند گوششان و دیدگانشان و پوستشان به آنچه می‌کرده‌اند بر ضدشان گواهی دهند

**مکارم:** وقتی به آن می‌رسند گوشها و چشمها و پوستهای تنشان به اعمال آنها گواهی می‌دهد!

وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۲۱﴾

**فولادوند:** و به پوست [بدن] خود می‌گویند چرا بر ضد ما شهادت دادید می‌گویند همان خدایی که هر چیزی را به زبان درآورده ما را گویا گردانیده است و او نخستین بار شما را آفرید و به سوی او برگردانیده می‌شوید

**مکارم:** آنها به پوستهای تن خود می‌گویند: چرا بر ضد ما گواهی دادید؟ آنها جواب می‌دهند: همان خدائی که هر موجودی را به نطق در آورده ما را گویا ساخته، و او شما را در آغاز آفرید و بازگشتتان به سوی او است.

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۲۲﴾

**فولادوند:** و [شما] از اینکه مبدا گوش و دیدگان و پوستتان بر ضد شما گواهی دهند [گناهانتان را] پوشیده نمی‌داشتید لیکن گمان داشتید که خدا بسیاری از آنچه را که می‌کنید نمی‌داند

**مکارم:** شما اگر گناهانتان را مخفی می‌کردید نه بخاطر این بود که از شهادت گوش و چشمها و پوستهای تنتان بیم داشتید، بلکه شما گمان می‌کردید که خداوند بسیاری از اعمالی را که انجام می‌دهید نمی‌داند!

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرْدَاكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾

**فولادوند:** و همین بود گمانتان که در باره پروردگارتان بردید شما را هلاک کرد و از زیانکاران شدید

**مکارم:** آری این گمان بدی بود که درباره پروردگارتان داشتید، و همان موجب هلاکت شما گردید و سرانجام از زیانکاران شدید.

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتَبُوا فَمَا هُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾

**فولادوند:** پس اگر شکیبایی نمایند جایشان در آتش است و اگر از در پوزش درآیند مورد اجابت قرار نمی‌گیرند

**مکارم:** اگر آنها صبر کنند (یا نکنند) به هر حال دوزخ جایگاه آنهاست، و اگر تقاضای عفو نمایند مورد عفو قرار نمی‌گیرند!

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿٢٥﴾

**فولادوند:** و برای آنان دمسازانی گذاشتیم و آنچه در دسترس ایشان و آنچه در پی آنان بود در نظرشان زیبا جلوه دادند و فرمان

[عذاب] در میان امتهایی از جن و انس که پیش از آنان روزگار به سر برده بودند بر ایشان واجب آمد چرا که آنها زیانکاران بودند

**مکارم:** ما برای آنها همنشینان (زشت سیرتی) قرار دادیم، و آنها زشتیها را از پیش رو و پشت سر در نظرشان جلوه دادند، و

فرمان الهی درباره آنها تحقق یافت، و به سرنوشت اقوام گمراهی از جن و انس که قبل از آنها بودند گرفتار شدند، آنها مسلمان

زیانکار بودند.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

**فولادوند:** و کسانی که کافر شدند گفتند به این قرآن گوش مدهید و سخن لغو در آن اندازید شاید شما پیروز شوید

**مکارم:** کافران گفتند: گوش به این قرآن فرا ندهید، و به هنگام تلاوت آن جنجال کنید تا پیروز شوید!

فَلَنذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

**فولادوند:** و قطعاً کسانی را که کافر شده‌اند عذابی سخت می‌چشانیم و حتماً آنها را به بدتر از آنچه می‌کرده‌اند جزا می‌دهیم

**مکارم:** به طور مسلم به کافران عذاب شدیدی می‌چشانیم، و آنها را به بدترین اعمالی که انجام می‌دادند جزا می‌دهیم.

ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٢٨﴾

**فولادوند:** آری سزای دشمنان خدا همان آتش است که در آن منزل همیشگی دارند [این] جزا به کیفر آن است که نشانه‌های ما

را انکار می‌کردند

**مکارم:** کیفر دشمنان خدا آتش است که در آن سرای جاویدشان است، جزائی است در مقابل اینکه آیات ما را انکار می‌کردند.

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أُضَلَّانَا مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ

﴿ ۲۹ ﴾

**فولادوند:** و کسانی که کفر ورزیدند گفتند پروردگارا آن دو [گمراه‌گری] از جن و انس که ما را گمراه کردند به ما نشان ده تا آنها را

زیر قدمهایمان بگذاریم تا زبون شوند

**مکارم:** کافران گفتند: پروردگارا! آنهایی را که از جن و انس ما را گمراه کردند به ما نشان ده تا زیر پای خود بگذاریم (و لگدمالشان

کنیم) تا از پستترین مردم باشند!

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي

كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿ ۳۰ ﴾

**فولادوند:** در حقیقت کسانی که گفتند پروردگار ما خداست سپس ایستادگی کردند فرشتگان بر آنان فرود می‌آیند [و می‌گویند]

هان بیم مدارید و غمین مباشید و به بهشتی که وعده یافته بودید شاد باشید

**مکارم:** کسانی که گفتند پروردگار ما خداوند یگانه است سپس استقامت کردند، فرشتگان بر آنها نازل می‌شوند که نترسید و

غمگین مباشید، و بشارت باد بر شما به آن بهشتی که به شما وعده داده شده است.

نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِي أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ

﴿ ۳۱ ﴾

**فولادوند:** در زندگی دنیا و در آخرت دوستانتان ماییم و هر چه دل‌هایتان بخواهد در [بهشت] برای شماست و هر چه خواستار

باشید در آنجا خواهید داشت

**مکارم:** ما یاران و مددکاران شما در زندگی دنیا و در آخرت هستیم و برای شما هر چه بخواهید در بهشت فراهم است و هر چه

طلب کنید به شما داده می‌شود.

نُزُلًا مِّنْ غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿ ۳۲ ﴾

**فولادوند:** روزی آماده‌ای از سوی آمرزنده مهربان است

**مکارم:** اینها به عنوان پذیرائی از سوی خداوند غفور و رحیم است.

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿ ۳۳ ﴾

**فولادوند:** و کیست خوشگفتارتر از آن کس که به سوی خدا دعوت نماید و کار نیک کند و گوید من [در برابر خدا] از تسلیم‌شدگانم

**مکارم:** گفتار چه کسی بهتر است از آنکس که دعوت به سوی خدا می‌کند و عمل صالح انجام می‌دهد و می‌گوید: من از

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ

﴿۳۴﴾

**فولادوند:** و نیکی با بدی یکسان نیست [بدی را] آنچه خود بهتر است دفع کن آنگاه کسی که میان تو و میان او دشمنی است گویی دوستی یکدل می‌گردد

**مکارم:** هرگز نیکی و بدی یکسان نیست، بدی را با نیکی دفع کن، تا دشمنان سرسخت همچون دوستان گرم و صمیمی شوند!

وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿۳۵﴾

**فولادوند:** و این [خصلت] را جز کسانی که شکایا بوده‌اند نمی‌یابند و آن را جز صاحب بهره‌ای بزرگ نخواهد یافت

**مکارم:** اما به این مرحله جز کسانی که دارای صبر و استقامتند نمی‌رسند، و جز کسانی که بهره عظیمی از ایمان و تقوا دارند به آن نائل نمی‌گردند.

وَأَمَّا يَتَرَعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۳۶﴾

**فولادوند:** و اگر دمدمه‌ای از شیطان تو را از جای درآورد پس به خدا پناه ببر که او خود شنوای داناست

**مکارم:** و هر گاه وسوسه‌هایی از شیطان متوجه تو گردد از خدا پناه طلب که او شنونده و آگاه است.

وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿۳۷﴾

**فولادوند:** و از نشانه‌های [حضور] او شب و روز و خورشید و ماه است نه برای خورشید سجده کنید و نه برای ماه و اگر تنها او را می‌پرستید آن خدایی را سجده کنید که آنها را خلق کرده است

**مکارم:** از نشانه‌های او شب و روز و خورشید و ماه است، برای خورشید و ماه سجده نکنید، برای خدائی که آفریننده آنهاست سجده کنید، اگر می‌خواهید او را عبادت نمائید.

فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿۳۸﴾

**فولادوند:** پس اگر کبر ورزیدند کسانی که در پیشگاه پروردگار تواند شبانه‌روز او را نیایش می‌کنند و خسته نمی‌شوند

**مکارم:** هر گاه (از عبادت پروردگار) تکبر کنند کسانی که نزد پروردگار تواند شب و روز برای او تسبیح می‌گویند، و خسته نمی‌شوند

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ إِنَّ الَّذِي أَحْيَاهَا لَمُحْيِي

## الْمَوْتَىٰ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

**فولادوند:** و از [دیگر] نشانه‌های او این است که تو زمین را فسرده می‌بینی و چون باران بر آن فروریزیم به جنبش درآید و بردمد آری همان کسی که آن را زندگی بخشید قطعاً زنده‌کننده مردگان است در حقیقت او بر هر چیزی تواناست

**مکارم:** از آیات او این است که زمین را خشک و خاضع می‌بینی، اما هنگامی که آب بر آن می‌فرستیم به جنبش در می‌آید و نمو می‌کند، همان کس که آنرا زنده کرد مردگان را نیز زنده می‌کند، او بر هر چیز تواناست.

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَىٰ فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾

**فولادوند:** کسانی که در [فهم و ارائه] آیات ما کژ می‌روند بر ما پوشیده نیستند آیا کسی که در آتش افکنده می‌شود بهتر است یا کسی که روز قیامت آسوده‌خاطر می‌آید هر چه می‌خواهید بکنید که او به آنچه انجام می‌دهید بیناست

**مکارم:** کسانی که آیات ما را تحریف می‌کنند بر ما پوشیده نخواهند بود! آیا کسی که در آتش افکنده می‌شود بهتر است یا کسی که در نهایت امن و امان در قیامت به عرصه محشر می‌آید، هر چه می‌خواهید انجام دهید، او به آنچه انجام می‌دهید بیناست!

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّ لَهُمْ لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

**فولادوند:** کسانی که به این قرآن چون بدیشان رسید کفر ورزیدند [به کیفر خود می‌رسند] و به راستی که آن کتابی ارجمند است

**مکارم:** کسانی که به این ذکر (قرآن) هنگامی که به سراغ آنها آمد کافر شدند (نیز بر ما مخفی نخواهند ماند) و این کتابی است قطعاً شکست ناپذیر.

لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَتْرَبِلُ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾

**فولادوند:** از پیش روی آن و از پشت سرش باطل به سوبش نمی‌آید وحی [نامه] ای است از حکیمی ستوده [صفات]  
**مکارم:** که هیچگونه باطلی، نه از پیش رو و نه از پشت سر، به سراغ آن نمی‌آید، چرا که از سوی خداوند حکیم و شایسته ستایش نازل شده است.

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾

**فولادوند:** به تو جز آنچه به پیامبران پیش از تو گفته شده است گفته نمی‌شود به راستی که پروردگار تو دارای آمرزش و دارنده کیفری پر درد است

**مکارم:** نسبت‌های ناروایی که به تو می‌دهند همان است که به پیامبران قبل از تو نیز داده شده، پروردگار تو دارای مغفرت و مجازات دردناکی است.



وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَشِفَاءً  
وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ يُنَادُونَ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٢٤﴾

**فولادوند:** و اگر [این کتاب را] قرآنی غیر عربی گردانیده بودیم قطعاً می‌گفتند چرا آیه‌های آن روشن بیان نشده کتابی غیر عربی و [مخاطب آن] عرب زبان بگویند [کتاب] برای کسانی که ایمان آورده‌اند رهنمود و درمانی است و کسانی که ایمان نمی‌آورند در گوشه‌هایشان سنگینی است و قرآن برایشان نامفهوم است و [گویی] آنان را از جایی دور ندا می‌دهند

**مکارم:** هر گاه آن را قرآنی عجمی قرار می‌دادیم حتماً می‌گفتند: چرا آیاتش روشن نیست؟ آیا قرآن عجمی از پیغمبری عربی درست است؟ بگو: این برای کسانی که ایمان آورده‌اند هدایت و درمان است، ولی کسانی که ایمان نمی‌آورند گوشه‌هایشان سنگین است، گوئی نابینا هستند و آن را نمی‌بینند، آنها همچون کسانی هستند که از راه دور صدا زده می‌شوند.

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ  
مُريبٍ ﴿٢٥﴾

**فولادوند:** و به راستی موسی را کتاب [تورات] دادیم پس در آن اختلاف واقع شد و اگر از جانب پروردگارت فرمان [مهلت] سبقت نگرفته بود قطعاً میانشان داوری شده بود و در حقیقت آنان در باره آن به شکی سخت دچارند

**مکارم:** ما به موسی کتاب آسمانی دادیم، سپس در آن اختلاف شد، و اگر فرمانی از ناحیه پروردگار تو در این زمینه صادر نشده بود (که باید به آنها مهلت داد تا اتمام حجت شود) در میان آنها داوری می‌شد (و مشمول عذاب الهی می‌گشتند) ولی آنها هنوز در کتاب تو شك و تردید دارند.

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٦﴾

**فولادوند:** هر که کار شایسته کند به سود خود اوست و هر که بدی کند به زیان خود اوست و پروردگار تو به بندگان [خود] ستمکار نیست

**مکارم:** کسی که عمل صالحی بجا آورد نفعش برای خود او است و هر کس بدی کند به خویشتن بدی کرده، و پروردگارت هرگز به بندگان ستم نمی‌کند.

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَىٰ وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ  
يُنَادِيهِمْ أَئِنَّ شُرَكَائِيَ قَالُوا آذْنَاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٢٧﴾

**فولادوند:** دانستن هنگام رستاخیز فقط منحصر به اوست و میوه‌ها از غلافهایشان بیرون نمی‌آیند و هیچ مادینه‌ای بار نمی‌گیرد و بار نمی‌گذارد مگر آنکه او به آن علم دارد و روزی که [خدا] آنان را ندا می‌دهد شریکان من کجایند می‌گویند با بانگ رسا به تو می‌گوییم که هیچ گواهی از میان ما نیست

**مکارم:** اسرار قیامت (و لحظه وقوع آن) را تنها خدا می‌داند، هیچ میوه‌ای از غلاف خود خارج نمی‌شود و هیچ مؤنثی باردار

نمی‌گردد و وضع حمل نمی‌کند مگر به علم و آگاهی او، و آن روز که آنها را ندا می‌دهد کجا هستند شریکانی که برای من می‌پنداشتید؟ آنها می‌گویند: پروردگارا!! ما عرضه داشتیم که هیچ گواهی بر گفته خود نداریم!

وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُوا مَا لَهُمْ مِنْ مَّحِيصٍ ﴿٤٨﴾

**فولادوند:** و آنچه از پیش می‌خواندند از [نظر] آنان ناپدید می‌شود و می‌دانند که آنان را روی گریز نیست **مکارم:** و همه معبودانی را که قبلا می‌خواندند محو و گم می‌شود، و می‌دانند هیچ پناهگاهی ندارند.

لَا يَسْأَلُ الْإِنْسَانَ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَوْسُقُنْوَ ﴿٤٩﴾

**فولادوند:** انسان از دعای خیر خسته نمی‌شود و چون آسیبی به او رسد مایوس [و] نومید می‌گردد. **مکارم:** انسان هرگز از تقاضای نیکی (و نعمت) خسته نمی‌شود، و هر گاه شر و بدی به او رسد مایوس و نومید می‌گردد.

وَلَكِنْ أَذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِّنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُ لِيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ لِلْحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَاَلَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَاَلَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَاَلَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا ﴿٥٠﴾

**فولادوند:** و اگر از جانب خود رحمتی پس از زبانی که به او رسیده است بچشانیم قطعاً خواهد گفت من سزاوار آنم و گمان ندارم که رستاخیز برپا شود و اگر هم به سوی پروردگارم بازگردانیده شوم قطعاً نزد او برایم خوبی خواهد بود پس بدون شك کسانی را که کفران کرده‌اند به آنچه انجام داده‌اند آگاه خواهیم کرد و مسلماً از عذابی سخت به آنان خواهیم چشانید **مکارم:** و هر گاه او را رحمتی از سوی خود بعد از ناراحتی بچشانیم می‌گوید: این به خاطر شایستگی و استحقاق من بوده، و گمان نمی‌کنم قیامت برپا شود (و به فرض که قیامت باشد) هر گاه به سوی پروردگارم بازگردم برای من نزد او پادشاهی نیک است! ما کافران را از اعمالی که انجام داده‌اند (به زودی) آگاه خواهیم کرد، و از عذاب شدید به آنها می‌چشانیم.

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَىٰ الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَتَأَىٰ بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ﴿٥١﴾

**فولادوند:** و چون انسان را نعمت بخشیم روی برتابد و خود را کنار کشد و چون آسیبی بدو رسد دست به دعای فراوان بردارد **مکارم:** و هر گاه نعمتی به انسان دهیم روی می‌گرداند، و با حال تکبر از حق دور می‌شود، ولی هرگاه مختصر ناراحتی به او رسد تقاضای فراوان و مستمر (برای برطرف شدن آن) دارد.

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾

**فولادوند:** بگو به من خبر دهید اگر [قرآن] از نزد خدا [آمده] باشد و آن را انکار کرده باشید چه کسی گمراه‌تر از آن کس خواهد بود که به مخالفتی دور و دراز [دچار] آمده باشد

**مکارم:** بگو: به من خبر دهید اگر این قرآن از سوی خداوند باشد و شما به آن کافر شوید چه کسی گمراه‌تر خواهد بود از کسی که با آن مخالفت می‌کند؟!

سُرِّيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْأَفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾

**فولادوند:** به زودی نشانه‌های خود را در افقها [ی گوناگون] و در دل‌هایشان بدیشان خواهیم نمود تا برایشان روشن گردد که او خود حق است آیا کافی نیست که پروردگارت خود شاهد هر چیزی است

**مکارم:** به زودی نشانه‌های خود را در اطراف جهان و در درون جانشان به آنها نشان می‌دهیم تا آشکار گردد که او حق است، آیا کافی نیست که او بر همه چیز شاهد و گواه است.

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مَرِيَّةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطٌ ﴿٥٤﴾

**فولادوند:** آری آنان در لقای پروردگارشان تردید دارند آگاه باش که مسلماً او به هر چیزی احاطه دارد  
**مکارم:** آگاه باشید: آنها از لقای پروردگارشان در شك و تردیدند، ولی خداوند به همه چیز احاطه دارد.

